

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 145 116/99-11124
Signatura: bn5cs106

Oblastní pracoviště č. 14 - Ostrava
Okresní pracoviště Opava

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Hradec nad Moravicí, okres Opava Opavská 217, 747 41 Hradec nad Moravicí
Identifikátor ředitelství:	600 143 317 IZO: 102 432 317
Ředitel školy:	Mgr. Karel Churavý
Zřizovatel:	Město Hradec nad Moravicí Městský úřad, Opavská 228, 747 41 Hradec nad Moravicí
Příslušný školský úřad:	ŠÚ, Březinova 6, 746 01 Opava
Termín inspekce:	14. - 16. duben 1999
Inspektoři:	Mgr. Jan Katolický, PaedDr. Jaroslava Gebauerová
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odstavce 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů: Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Zařazení do sítě škol čj. 473/99/Z-11-00 ze dne 1. 1. 1999. Výkaz o základní škole - podle stavu k 20. 10. 1998. Výroční zprávy o činnosti školy a hospodaření. Celoroční plán práce s přílohami. Učební a tematické plány. Podklady kontrolní a hospitační činnosti. Žákovská dokumentace.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Budova školy je situovaná v centru města u hlavní silnice se značným dopravním provozem. V letech 1993 – 1998 prošla dvěma etapami generální rekonstrukce. Vzhledem k počtu žáků a vzdělávacímu programu má optimální prostorové podmínky. Kromě kmenových tříd jsou k dispozici odborné pracovny fyziky, chemie a výtvarné výchovy, počítačová a jazyková učebna. Pro žáky s vývojovými poruchami učení slouží malá dyslektická třída.

Sledované předměty: český jazyk, matematika a dějepis

Výše uvedené předměty jsou vyučovány v kmenových třídách. Třídy jsou funkčně zařízeny, jejich kapacita umožňuje realizovat přijatý vzdělávací program. Odborná počítačová učebna je vybavena 24 počítači sloužícími převážně k výuce informatiky, kvalitní počítač je k dispozici i vedení školy. Pro potřeby pedagogů a žáků slouží rovněž kopírovací přístroj.

Pracovní prostředí jednotlivých učeben je z hlediska velikosti, teploty a osvětlení plně dostačující. Část tříd je vybavena funkčním zatemněním, které umožňuje práci s didaktickou technikou. Žákovský nábytek je vzorně udržován a průběžně obměňován.

Vybavení kabinetů sledovaných předmětů je plně dostačující. Potřebám českého jazyka a dějepisu slouží bohatá videotéka a fonotéka, k dispozici je dostatek nové odborné literatury a map. Rovněž žákovská a učitelská knihovna je průběžně doplňována encyklopediemi a literaturou obsahově navazující na probírané učivo. Škola zajišťuje pro další vzdělávání pedagogických pracovníků širokou škálu odborných periodik a časopisů. Z patnácti titulů je pro sledované předměty určen Český jazyk a literatura, Historické rozhledy a Matematika, fyzika a informatika.

Fond učebnic sledovaných předmětů je dostatečný. Jednotlivé tituly jsou v souladu se seznamem učebnic a učebních textů vydaných MŠMT ČR pro školní rok 1998/99. Při jejich výběru je dbáno na dodržení celistvosti řady. Využívány jsou učebnice nakladatelství Alter, Prodos, Fortuna a SPN. V českém jazyce mají žáci kromě učebnic k dispozici dostatek výtisků Pravidel českého pravopisu, Slovníků spisovné češtiny a Stručných mluvic českých.

Vybavení didaktickou technikou je velmi dobré. K dispozici je jedenáct nových barevných televizorů, devět videí a dostatečné množství diaprojektorů, gramofonů, magnetofonů a zpětných projektorů. V procesu výuky jsou funkčně využívány.

Sledovaná oblast je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Organizace vyučování je v souladu s ustanovením § 9 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/91 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Rozvrh vyučovacích hodin a přestávek respektuje psychohygienické potřeby žáků i pedagogických pracovníků. Pitný režim škola nezajišťuje, žáci si nosí nápoje v bezpečných plastových lahvích.

Vedení školy zřídilo pro děti „Linku důvěry“ Podle vyjádření ředitele školy a výchovné poradkyně je tato služba žáky neformálně využívána a beze zbytku plní svůj účel.

Pro žáky i zaměstnance je vytvořeno optimální příjemné pracovní prostředí. Výzdoba všech prostor školy je na vysoké estetické úrovni a vhodně dokumentuje výsledky vyučovací činnosti žáků. Učebny jsou vybaveny žákovským nábytkem, který splňuje antropometrické podmínky. Je průběžně opravován a obměňován.

Škola má k dispozici dostatek prostoru pro relaxaci žáků (tělocvična, školní hřiště, chodby). Bezpečný pobyt v prostorách školy je zajištěn dozory učitelů, kteří se řídí zveřejněným rozpisem služeb. Kapacita sociálního zařízení je dostatečná, tepelné a světelné podmínky jsou standardní.

Pedagogové mají svá pracovní místa ve sborovně a kabinetech. Prostředí místností má standardní úroveň.

Ve všech prostorách školy je udržována vzorná čistota a pořádek.

Psychohygienické podmínky školy jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Ve škole pracuje celkem 23 pedagogických pracovníků, 18 z nich (tzn. asi 78 %) splňuje podmínky dle ustanovení vyhlášky MŠMT ČR č. 139/97 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Další tři učitelky výše uvedeným podmínkám nevyhovují (jedna z nich dálkově studuje učitelství 1. stupně ZŠ, další je odborně a pedagogicky způsobilá pro výuku na 2. stupni ZŠ, ale učí ve III. třídě), dva vyučující mají pouze odbornou způsobilost.

Během inspekce byla posuzována úroveň kvality vyučování ve třech předmětech, v souvislosti se zaměřením na jazyk český, matematiku a dějepis byly hodnoceny i personální podmínky vzdělávání v těchto předmětech.

V jazyce českém je na 1. stupni ZŠ vyučováno s odbornou a pedagogickou způsobilostí 69 % hodin z celkové týdenní dotace, v 6. - 9. ročníku pak 75 % (údaj je totožný s procentem aprobované výuky jazyka českého na 2. stupni).

Výuka matematiky v 1. - 5. ročníku je zajišťována v 66 % hodin učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí, na vyšším stupni pak v 75 % hodin (zbývajících 25 % hodin vyučuje pedagog splňující pouze odbornou způsobilost).

V dějepise jsou všichni vyučující odborně a pedagogicky způsobilí, nevhodným přidělením předmětů je však aprobovaná výuka realizována pouze v 38 %, i když jsou ve škole dva vyučující s aprobační dějepisu.

Doporučujeme pro příští školní rok přehodnotit organizaci výuky ve škole vzhledem ke stávajícímu složení pedagogického sboru z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti v návaznosti na aprobovanost, aby docházelo k jejímu maximálnímu využití a tím zkvalitnění výuky ve škole.

Personální podmínky vzdělávání sledovaných předmětů jsou hodnoceny jako průměrné.

4 Plnění učebních osnov

V 1. - 7. ročníku školy se vyučuje podle učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, v 8. - 9. ročníku podle upravených učebních plánů čj. 18 730/91-20 s platností od 1. 9. 1998. Učební osnovy pro jednotlivé předměty jsou vyučujícími rozpracovány do ročních tematických plánů.

Přímým pozorováním v hospitovaných hodinách i kontrolou pedagogické a žákovské dokumentace bylo zjištěno, že probírané učivo v jednotlivých ročnících vesměs odpovídá svým obsahem, rozsahem i časovou dotací tematickým plánům i učebním osnovám.

Kontrolou plnění učebních osnov matematiky byly zjištěny odchylky od schválených učebních osnov pro 2. a 3. ročník při výuce násobilky. Při tvorbě příslušných tematických plánů rovněž nebyl respektován dokument „Úpravy a doplňky základní pedagogické dokumentace vzdělávacího programu Základní škola“ schválený MŠMT ČR dne 25. 8. 1998 pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. 9. 1998. Došlo tak k porušení

§ 39 odst. 1 zákona č. 29/84 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění zákona č. 258/96 Sb.

Z hlediska sledovaných předmětů lze konstatovat malou nabídku nepovinných předmětů, které sledují rozvoj individuálních zájmů zaměřených na český jazyk, matematiku a dějepis. Jedná se pouze o dvě skupiny předmětu informatika.

Sledovaná oblast je hodnocena jako standardní.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Posouzení kvality vyučování proběhlo na základě přímého pozorování v sedmnácti hodinách, v osmi byl přítomen ředitel a jeho zástupkyně. Při sledování činnosti pedagogů bylo respektováno jejich právo volby forem a metod práce. Posuzována byla činnost žáků z hlediska jejich znalostí a dovedností aplikovat získané poznatky. Sledovány byly rovněž psychohygienické podmínky výchovně vzdělávacího procesu, pracovní atmosféra ve třídě a komunikativní dovednosti žáků.

Český jazyk

Hospitované hodiny měly promyšlenou strukturu, všichni vyučující v jejich úvodu stanovili cíle i obsah učiva. Zápisy v třídních knihách dokumentovaly skutečnost, že probírané učivo je v souladu s učebními osnovami deklarovaného vzdělávacího programu. Časové rozvržení látky bylo v souladu s tematickými plány.

Stanovené cíle, obsah i rozsah učiva v jednotlivých vyučovacích hodinách poskytovaly žákům dostatečný prostor pro uplatnění vlastní aktivity. Promyšlené formy a metody práce byly vyučujícími voleny adekvátně k věku a dovednostem dětí a k probíranému tématu. Pozornost žáků byla udržována i zařazováním relaxačních chvil.

Pozitivně lze hodnotit individuální přístup ze strany vyučujících k žákům, respektování jejich individuálního tempa, kladení důrazu na správné jazykové vyjadřování a samostatné myšlení. V nižších ročnících byl kladen důraz na uvědomělé čtení a pěstování pracovních návyků, ve vyšších ročnících pak na logické myšlení a vlastní názor. Práce s jazykovými příručkami u žáků druhého stupně byla velmi dobrá. Kromě práce s Pravidly českého pravopisu, Stručnou mluvnicí českou a Slovníky spisovné češtiny využívali vyučující funkčně magnetické tabule a gramofonu. Ve všech hospitovaných hodinách byla zřetelná zpětná vazba formou klasifikace a slovního hodnocení. Motivujícím prvkem byla pochvala. Domácí úkoly zadávané žákům splňovaly z hlediska účelnosti svůj záměr, nesuplovaly práci učitele v hodině.

Součástí hospitační činnosti byla i kontrola předložené žákovské dokumentace. Písemné práce žáků jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány a opravovány. Je dbáno na uvědomělé žákovské opravy.

Ve všech hodinách byl splněn stanovený cíl, znalosti žáků byly na odpovídající úrovni. Pracovní atmosféra byla vstřícná a přátelská.

Výuka českého jazyka je na základě hospitačních zjištění hodnocena celkově jako spíše nadprůměrná.

Matematika

Bylo hospitováno v sedmi vyučovacích hodinách. Obsah, rozsah a náročnost probírané látky na vyšším stupni ZŠ odpovídaly věku žáků. Na nižším stupni ve třídách druhého ročníku byly do tematických plánů v rozporu s učebními osnovami předčasně zařazeny spoje násobitek 6, 7, 8, 9, což negativně ovlivnilo žádaný rozsah i obsah probírané látky.

Výrazně pestřejších metod a forem práce bylo využito zejména při činnostech v nižších ročnících. Dobrá metodická skladba hodin se zařazováním relaxačních chviliek udržovala pozornost a zájem žáků. Průběžné slovní hodnocení mělo motivační účinky. Organizace hodin byla vesměs promyšlená. Získané znalosti numerického počítání byly téměř vždy aplikovány ve slovních úlohách.

Vyučovací hodiny ve vyšších ročnících měly až na výjimku převážně klasickou stavbu s frontálním způsobem výuky. Výrazné bylo zaměření na individuální práci žáků. Ti aktivně využívali možnosti průběžné kontroly a pomoci ze strany vyučujících.

Hodnocení probíhalo slovní formou i klasifikací. Kontrolou žákovských knížek a deníčků mladších žáků byla zjištěna dostatečná informovanost rodičů.

Ve všech hodinách byl splněn stanovený cíl, znalosti žáků byly na odpovídající úrovni. Efektivitu hodin výrazně ovlivnila i osobnost učitelek a kvalita vzájemných vztahů učitel-žák. Bylo by žádoucí vytvářet pro talentované žáky větší prostor k uplatnění jejich tvořivosti.

Sešity měly vesměs odpovídající úroveň, frekvence domácích úkolů byla rozdílná. Určitá rezerva se projevuje ve vedení žákovských sešitů, je nutno zvýšit důslednou kontrolu ze strany pedagogů i vedení školy.

Na základě hospitačních zjištění je úroveň výuky matematiky celkově hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Dějepis

Hodiny dějepisu měly klasickou strukturu. Důraz byl položen na samostatné práci žáků. Ti pracovali s mapami a atlasy, opírali se odborné časopisy a publikace. Při této činnosti měli dostatečný prostor k uplatnění vlastních aktivit. Pracovní tempo bylo voleno tak, aby se do výchovně vzdělávacího procesu zapojil co nejširší okruh žáků. Ústní i grafický projev žáků byl na standardní úrovni. Zpětná vazba existovala formou slovního hodnocení a klasifikace. Ke kladům hodiny patřilo rutinní zvládnutí základních pracovních návyků. Vztah mezi žáky a vyučujícími byl otevřený a vstřícný.

Velmi funkční, promyšlené a nenásilné bylo naplnění Pokynu náměstka ministra školství, mládeže a tělovýchovy pro základní a střední školy k působení škol a školských zařízení proti projevům rasismu, netolerance a xenofobie čj. 20 737/95-21. Při probírání učební látky (7. ročník - zámořské objevy, kolonizace Ameriky a 8. ročník - Balkán v 19. století) žáci sami spontánně přicházeli s náměty k diskusi na dané téma. Respektování lidských práv, rasových a etnických zvláštností bylo konfrontováno se zkušenostmi žáků ze současné války v Jugoslávii.

Úroveň výuky ve sledovaném předmětu je spíše nadprůměrná.

Kvalita vyučování v posuzovaných hodinách je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Úroveň vědomostí, dovedností a pracovních návyků byla v hospitovaných hodinách vzhledem ke schváleným učebním dokumentům na odpovídající výši. Úroveň komunikace a schopnost samostatné práce byla rovněž na velmi dobré úrovni.

Škola ověřuje výsledky výuky účastí v soutěžích a olympiádách. Důraz je kladen na základní kola. V uplynulém školním roce se jich zúčastnilo 375 žáků. Ve sledovaných předmětech se v okresních kolech úspěšně umístili čtyři žáci. Mimo sledované předměty je třeba zmínit 1. a 3. místo v biologické a 5. místo ve fyzikální olympiádě a výborné umístění v kolech regionálních.

Řád školy je kvalitní, obsahuje předepsaná ustanovení, z hlediska obsahu a formy má funkční charakter. Chování žáků v době inspekce bylo kultivované a slušné. Vztahy mezi učiteli a žáky a mezi samotnými žáky byly korektní a přátelské. Motivujícím prvkem výchovy jsou pochvaly. Na konci minulého školního roku obdrželo 129 žáků (28,48 %) pochvalu, proti 24 (5,29 %) pak byla přijata kázeňská opatření.

Z rozboru výsledků učení vyplývá, že na konci školního roku prospělo s vyznamenáním 43 % žáků, neprospělo pak 1,10 %.

Úspěchy dětí v mimoškolních aktivitách jsou vedením školy oceňovány a využívány k motivaci ostatních žáků.

Chování většiny žáků lze hodnotit jako velmi dobré. Učitelé a ostatní pracovníci školy jsou ochotni spolupracovat při řešení vzniklých problémů. Z hlediska výsledků vyučování, rozvoje osobnosti žáků, utváření všeobecné kulturnosti, hodnotových orientací a postojů je škola hodnocena jako spíše nadprůměrná.

7 Výroční zpráva

Výroční zpráva respektuje § 17e odst. 2, 3 a 4 zákona č. 258/1996 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), postihuje všechny oblasti tohoto zákona a její obsah je v souladu se zjištěnými skutečnostmi. Při plánování další činnosti školy vychází ředitel z jejích závěrů.

Výroční zpráva je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

8 Hodnocení výchovného poradenství

Na škole je zřízena funkce výchovného poradce, kterou osmým rokem vykonává učitelka s pedagogickou praxí 27 let. Dosud nezhájila příslušné kvalifikační studium, jak ukládá vyhláška MŠMT ČR č. 139/97 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Plán výchovného poradenství je písemně zpracován, činnost výchovného poradce je realizována na základě jednotlivých aktuálních úkolů během školního roku.

Výchovná poradkyně vykonává zejména následující činnosti:

- spolupracuje s rodiči - v rámci stanovených konzultačních hodin, třídních schůzek, individuálních pohovorů,
- provádí informační činnost směřující k volbě dalšího studia či jiné formy přípravy na budoucí povolání žáků,

- provádí konzultace s třídními a ostatními učiteli zejména v souvislosti s řešením vzniklých výchovných nebo výukových problémů, je členkou tzv. výchovné komise,
- spolupracuje s protidrogovým koordinátorem v rámci školy,
- eviduje žáky vycházející a žáky s vývojovými poruchami učení,
- spolupracuje s pracovníky PPP a Úřadu práce v Opavě.

Evidence a vykazování integrovaných žáků jsou vedeny ve smyslu Pokynu MŠMT ČR č. j. 16 138/98-24. Péči o tyto žáky zajišťují proškolení tzv. dyslektičtí asistenti.

Služby poradenského charakteru v rámci školy a celý systém výchovného poradenství lze označit jako standardní.

ZÁVĚRY

Škola úspěšně realizuje deklarovanou koncepci výchovy a vzdělávání. Žákům školy je poskytováno vzdělání s vyváženou složkou poznávací i hodnotovou. Styl práce pedagogů odpovídá principům přijatého vzdělávacího programu. Výsledky učení si ověřují učitelé vlastními evaluačními nástroji.

Velmi dobré materiálně technické vybavení a zázemí školy umožňuje plnit přijatý vzdělávací program.

Kvalita výuky ve sledovaných vyučovacích hodinách byla spíše nadprůměrná, teoretické a praktické znalosti žáků byly na standardní úrovni.

Chování dětí bylo kultivované a přátelské.

Na základě zjištěných skutečností je škola v souhrnu hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Vymezení zásadních kladů

- Velmi dobré materiálně technické podmínky.
- Atmosféra školy příznivá pro výuku a rozvoj osobnosti žáků.

Vymezení zásadních nedostatků

- Nedodržení učebních osnov v matematice pro druhý a třetí ročník.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Mgr. Jan Katolický v. r.

členka týmu PaedDr. Jaroslava Gebauerová v. r.

V Opavě dne 7. května 1999

Inspekční zprávu jsem převzal dne 10. května 1999

razítko

Podpis ředitele školy Mgr. Karel Churavý v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Město Hradec nad Moravicí	99-05-27	145 135/99-11124
Školský úřad: Opava	99-05-27	145 136/99-11124

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.